Hun vastgelopen kinderen kwamen er tot bloei, maar nu dreigt sluiting voor een speciale onderwijsvoorziening voor thuiszitters in Tjalleberd. Ouders doen een oproep aan de politiek om te helpen.

Sluiting dreigt voor het thuiszittersalternatief in Tjalleberd. FOTO: JILMER POSTMA

Ouders strijden tegen sluiting thuiszittersalternatief in Tjalleberd

JOSÉ HULSING

Leerlingen met autisme of gelijksoortige klachten die stranden op de middelbare school, kunnen sinds 2019 terecht in een lokaal in het gebouw van hulpverleningsorganisatie Scauting in Tjalleberd. Deze kinderen krijgen hier les op maat (vmbo of havo) van een vaste docent van Portalis, aanbieder van speciaal (voortgezet) onderwijs, en begeleiding van een coach van Scauting. Er zijn leerplekken voor maximaal vijf leerlingen per dagdeel.

Hoewel Scauting op de website spreekt van een veelbelovende onderwijspilot, wil het Samenwerkingsverband Zuidoost Friesland het initiatief niet langer financieren. Het samenwerkingsverband gaat over de toewijzing van extra hulp op de zestien middelbare scholen in de regio.

Directeur Jan Boven van het samenwerkingsverband „ontkent niet dat er goede resultaten zijn geboekt", maar stelt dat iets wat als een tijdelijk arrangement voor een specifieke doelgroep bedoeld was door de manier van financieren verworden is tot een nieuwe school voor speciaal onderwijs. „Dat is wettelijk niet toegestaan, omdat hier nooit een aanvraag voor is gedaan bij de gemeente en het samenwerkingsverband. Ik ben hierover niet op de vingers getikt, maar ik zit hier nu 1,5 jaar en heb zelf ons aanbod tegen het licht gehouden: kan dit wel op deze manier?"

Renske van der Tempel uit Appelscha, moeder van een 18-jarige dochter met autisme, voelt zich machteloos door het vonnis van Boven. „Mijn dochter was er net een paar weken begonnen, vastgelopen in vwo 5, dertien maanden thuisgezeten, de eerste glimlach heb ik gezien en nu is alles weer weggeslagen. Andere kinderen hebben de helft van hun certificaten binnen en zijn net zo onthutst en van slag omdat ze iets anders moeten gaan regelen om de rest nog te kunnen halen. En niemand weet wat, hoe en waar."

Samen met alle andere betrokken ouders schreef Van der Tempel een brandbrief aan de colleges en gemeenteraden in de regio Zuidoost-Friesland en die in Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren, waar ook een aantal van de leerlingen in Tjalleberd vandaan komt. Als „wanhopige ouders" verzoeken ze de politiek om op te komen voor hun eigen kinderen, maar ook voor alle andere kinderen die nu of in de toekomst thuiszitten.

'Onze kinderen zijn leuk, kunnen leren en hebben potentie'

De ouders willen dat het besluit om te stoppen met de financiering ten minste één jaar uitgesteld wordt, zodat de kinderen in Tjalleberd het laatste deel van hun examens kunnen halen of een jaar kunnen toewerken naar een andere oplossing. Hoewel de beslissing al in februari genomen werd door het samenwerkingsverband werd deze pas midden juni gedeeld met ouders en leerlingen. „Een paar weken voor de vakantie aangeven te stoppen is ronduit wreed."

Directeur Boven van het samenwerkingsverband zegt heel goed te begrijpen wat voor impact zijn besluit heeft. „Dat Portalis heeft gewacht met communiceren heeft voor veel verwarring en frustratie gezorgd." Hij noemt het spijtig dat het „tijdelijke arrangement" niet eerder is geëvalueerd. „Dat had na twee jaar al gemoeten. Nu is er een voorziening ontstaan met een zekere aantrekkingskracht." Boven wil benadrukken dat er voor alle leerlingen in Tjalleberd een alternatief maatwerktraject in de regio gezocht wordt. Ook wijst hij op de voorzieningen die er al zijn voor de doelgroep: het Matrix Lyceum in Drachten en Synthese in Heerenveen.

Dat leerlingen die dat nodig hebben tot aan de kerstvakantie in Tjalleberd mogen blijven, noemen de ouders een doekje voor het bloeden. 'Halverwege een jaar, vlak voor je examens, ergens weg moeten is voor 'reguliere' kinderen al niet leuk. Dat kun je deze kwetsbare groep niet aandoen', schrijven ze. En: 'Onze kinderen zijn leuk, kunnen leren, hebben potentie. Ze hebben één probleem: ze passen niet in het schoolsysteem. Liefst zouden wij zien dat dit alternatief blijft bestaan en zo kinderen helpt te leren en te leven, waar ze op andere scholen tussen wal en schip geraken.'

In hun brandbrief vragen de ouders daarom aan de colleges en de gemeenteraden om het samenwerkingsverband te bewegen tot voortschrijdend inzicht. Volgens hen moet er met een andere financiële constructie toch een mogelijkheid zijn om de voorziening in Tjalleberd te continueren of zelfs uit te breiden. Als voorbeeld noemen ze Maatwerk bij !mpulse Kollum: vijf stamklassen met maximaal vijftien leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het initiatief wordt sinds twee jaar medegefinancierd door de gemeente Noardeast-Fryslân en het samenwerkingsverband Fryslân-Noard. „Daar geven ze kinderen wél een toekomst."

Aantal thuiszitters groeit

Het aantal kinderen in Nederland dat niet naar school gaat, neemt nog altijd toe. Kinderombudsman Margrite Kalverboer sloeg daar recent alarm over. De grootste groep 'thuiszitters' bestaat uit kinderen met ernstige fysieke of psychische beperkingen en problemen.
Niemand weet om hoeveel leerplichtige kinderen het precies gaat, want naast het aantal geregistreerde thuiszitters zijn er ook kinderen die thuiszitten, maar wel ingeschreven staan op school. In 2023 waren het er minstens 20.000, schat de landelijke oudervereniging Balans, die 2024 heeft uitgeroepen tot 'het jaar van de thuiszitters'.
Van de kinderen en tieners (6 tot en met 18 jaar) met autisme gaat 16 procent niet naar school, concludeerde de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA) onlangs na een onderzoek onder 15.000 leden.

NAM hult zich in stilzwijgen over verkoop gasvelden

GOOS BIES

ASSEN De Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) verkoopt haar gasvelden in de Noordzee aan een Canadees bedrijf, Tenaz Energy.

De gaswinning bij en op Ameland en onder de Waddenzee blijft in handen van de NAM.

Dat melden de NAM en Tenaz Energy in een gezamenlijk persbericht. Ook kleine gasvelden op land behoudt de NAM, die eerder het Groninger gasveld moest sluiten.

Met de verkoop, die een jaar in beslag neemt en ook de pijpleidingen en platforms behelst, eindigt de NAM na zestig jaar haar activiteiten op zee. Het gaat om een derde van de huidige gasproductie. Vorig jaar werd 1,1 miljard kubieke meter gas geproduceerd uit de Noordzeevelden, goed voor de jaarlijkse gasvoorziening van bijna één miljoen huishoudens. Uit de overgebleven velden pompte de NAM dat jaar nog ongeveer een dubbele hoeveelheid op.

NAM stoot velden Noordzee af, maar behoudt Ameland en Waddenzee

Wat de NAM voor ogen heeft met de velden onder Ameland en de Waddenzee is niet bekend. Ze geeft geen mondelinge of telefonische toelichting. „We houden ons bij de persverklaring", zegt een communicatiemedewerker. Vragen per mail zijn (nog) niet beantwoord. De NAM probeert nog een vergunning te krijgen voor een veld bij Ternaard. Uiterlijk 2035 moeten al dit soort activiteiten onder de Waddenzee stoppen.

'Uiteraard betekent dit dat we ook afscheid moeten gaan nemen van collega's en dat doet altijd pijn', zegt NAM-directeur Martijn van Haaster in het persbericht. Om hoeveel mensen het gaat, is gissen. Gesuggereerd wordt dat de mensen bij het Canadese bedrijf aan de slag kunnen.

Het beursgenoteerde Tenaz Energy bezit al enkele gasvelden in de Nederlandse Noordzee. Over het overnamebedrag is niks bekendgemaakt. Dat de NAM de Noordzeeactiviteiten op termijn zou afstoten maakte het bedrijf in het najaar van 2021 bekend.